

BAJAI FÜGGETLEN ÚJSÁG

POLITIKAI NAPILAP

A bajai függetlenségi és 48-as párt hivatalos közlönye.

Lapvezér: Dr. Rajk Aladár orsz. képvis.

Szerkesztőség: Bende Imre-utca 3 szám.	Társszerkesztő: Wagner Antal	Felelős szerkesztő: Dr. Valentin Emil	Főmunkatárs: Dr. Nyiraty János	Előfizetési árak: Egész évre 10 kor. Vidékre 16 kor. Egyes szám ára 4 fillér.
---	---------------------------------	--	-----------------------------------	--

A nemzeti ünnep.

Baja, márc 16.

Valóban gyönyörű volt a lefolyása. Mintha maga a természet is ünnepelt volna; az eddig oly szeszélyes és változékony időjárást derűs tavaszi nap váltotta föl. Ünnepelt a város, annak minden rendű és rangu polgára, mert alkotmányos szabadságunknak ezen örökös emlékezetes születésnapján ledől minden választófal, elsimul minden ellentét, mely szívet szívtől máskülönből elválaszt. Azok az aggastyánok, kik a nagy napot születni látták, kik a nagy időket nagygyá tették, az emlékezet szárnyain a multba szállva még egyszer végigélték mindama dicső eseményeket, melyeknek följegyzésekor Klio maga is a vérrózsának piros kelyhébe mártotta tollát. S a fiatalok, kik a legmélyebb tisztelettel adóznak ama nagy időknél élő tanui iránt, a régi fényű új szövétnekét gyujtva lelkesedést merítettek ama tettekből, melyek új medret szabtak a történelem folyásának, s példán buzdulva megfogadták, hogy nem lesznek ők nagyságot felejtő törpe nép...

Valóban, városszerte épen az ifjúságnak ünnepe volt legáltalánosabb, leglelkesebb, legtartalmasabb. Nem csoda.

Hiszen a fiatal szívben valósággal tihanyi visszhangja van minden nemes érzésnek. Azt az első március 15-ikét is az ifjúság csinálta; méltó is, természetes is, hogy emlékét is azok ünnepeljék legjobban és leglelkesebben, kik a márciusi ifjaknak utódai, örökösei.

Mind az ifjúságra, mind a város polgárait nagy hatással volt *Ambrozo-vics* Lajos dr. főispánnak megjelenése. Alig volt a városnak oly ünnepélye, melyen dr. *Hegedűs* Aladár kir. tanácsos, polgármester kíséretében meg ne jelent volna.

A következőkben adjuk az egyes ünnepségek leírását azon sorrendben, ahogy megtörténtek.

Istentiszteletek

A nemzeti szabadság pirkadó hajnalának 60-ik évfordulóján áhitatos szívvvel járult Baja város polgársága az Úr színe elé, hogy hálát adjon az Egek Mindenható Urának.

Délelőtti 10 óra előtt gyülekeztek hazafias

iparosaink az Ipartestület székházában és onnét indult zeneszó mellett, zászlójuk alatt a nagyszámú iparosság a plébánia templomba. A menet élén voltak a névtelen hősök, a 48-as honvédek.

Ugyanezen időben vonult fel a katolikus Legényegylet impozáns menete saját zászlója alatt. Az istentiszteleten, melyen *Vojnich* Dániel apátplébános celebrált fényes papi segédlettel, a templom szorongásig megtelt ájtatos hivekkel. A közönség soraiban ott láttuk *Ambrozo-vics* Lajos dr. főispánt, *Hegedűs* Aladár dr. kir. tanácsos, polgármestert a városi tisztikar élén. Az összes állami hivatalok, egyesületek és testületek testületileg képviselve voltak.

Ugyancsak a délelőtti folyamán volt ünnepi istentisztelet a református templomban, ahol *Széles* Áron lelkész mondott magasröptű, szép beszédet.

Az iskolák ünnepe.

A Miasszonyunkról nevezett zárda

reggel kilenc órakor rendezte ünnepélyét, melyen az alkalomnak megfelelő öt énekszámmon kívül a következők szavaltak: *Bitz* K. Legyünk testvérek. *Rudnyánszky* Gyulától. *Szuper* Ilonka; A vándormadár. *Ábrányi* Emil. *Hock* Teréz: Márcus 15. (fölolvasás.) A Nemzeti dal történetét *Kubina* M. mondotta el, *Sziklai* M. pedig elszavalt. *Vujkovic* Irmin: A vén zászlótartó. *Petőfitől*. *Staurócsky* Sarolta: Mi a haza? *Ábrányitól*. *Spielvogel* Aranka: Előre! *Tóth* Kálmán. *Kósa* Anna: Él a magyar. *Ábrányitól*.

A városi polgári iskolában

Ruppert Antal tanár méltatta emlékbeszédében a napnak jelentőségét. Az ifjúság reggel 8 órakor szentmisére vonult a plébánia-templomba.

Az izr. polgári iskola

növendékeinek *Petőfi önképzőkörre* szép ünnepélyvel adózott március 15. emlékének. Az iskola dísztermében a tanári kar, tanuló ifjúság és nagyszámú közönség jelenlétében folyt le a mindvégig lelkes ünnepély, a mely annál is dicséretreméltóbb, mert az egészet maga az ifjúság kezdeményezte és készítette elő. Az ünnepélyt az ifjúsági énekkar nyitotta meg a Hymnusszal. Utána *Klein* Miklós IV. oszt. növendék tartott lelkes és szép ünnepi beszédet, *Krahl* Lajos nagy tüzzel a »Talpra magyar«-t szavaltta, *Eisenberg* Géza a nagy nap jelentőségét méltatta és *Engelberg* Jenő *Tóth* Kálmán »Előre« című költeményét adta elő igen ügyesen. A jól sikerült ünnepély a Kossuth-nóta elénekülésével zárult. A közönség éljenzéssel és sűrű tapssal jutalmazta a beszédeket, szavalatokat és az énekkart.

A tanítóképzőben

délelőtti 11 órakor kezdődött az ünnepség, a melyen a főispánnal és polgármesterrel élén részt vett városunk egész intelligenciája.

Elsőnek *Huber* Szabadságdalát énekelte az intézeti énekkar orgona- és zongora-kísérettel. *Huber* e hatalmas kardala, párosulva a kifogástalan előadással, alkalmas volt arra, hogy lelkesedésre hangolja a hallgatóságot és fölköltse figyelmét a többi programpontra. *Wittmann* László ünnepi beszéde következett. Fölveté a kérdést: miért és mit ünnepelünk ma? E kérdésekre megadva a feleletet, méltatja március 15-nek jelentőségét. Végig megy a szabadságharc eseményein, megemlékszik az utánuk következő gyásznapokról. Majd ifju szívének egész lelkesedésével magasztalja a honszerelmet és ennek a szent érzelmenek ápolására buzdítja tanuló-társait. A kis *Zóni* József, gyakorló iskolai növendék lépett ezután pódiumra s szavalt el bátran, ügyesen a »Magyar vagyok« kezdetű verset. A program fénypontja *Ábrányi* Gyula előadása, *Weigle* Oszkár zongorajátéka és az énekkar művészi kísérete mellett. *Kisvárday* fényesen oldotta meg nehéz feladatát, eltalálva a négyféle hangszínezést. *Depinyi* János »Talpra magyar«-ja után *Kersch* Ferencnek a zenekar által előadott »Magyar ifjúsági induló«-ja zárta be a minden ízében sikerült ünnepélyt.

A Tanonc-Otthonban

A helybeli ifjúsági intézetek sorának e legújabb, igazán életrevaló tagja délután 3 órakor tartotta ünnepélyét, melyen a megfelelő énekszámokon kívül *Vágó* Rezső igazgató mondott megnyitót, *Bándy* Boldizsár főgimn. tanár pedig ünnepi beszédet, hallgatói fölfogásához mérténvilágos, érthető módon, mindvégig érdekesen fejtegetve a nagy napnak jelentőségét. *Sass* István, az »Otthon« volt tagja szavalt a »Nemzeti dal«-t, ezenkívül még *Inzelt* Rezső, *Vuck* Ferenc és *Móritz* József szavaltak.

A főgimnáziumban.

Ha még egyszer akkora lenne az intézet tornacsarnoka, akkor talán képes lett volna befogadni azt az óriási közönséget, mely a kora délutáni órákban már özönlött a főgimnázium felé. Igen sokan már a folyosón sem bírtak helyet kapni és kénytelenek voltak távozni. A gazdag műsornak első száma volt a *Hymnus*, melyet az ifjúsági ének- és zenekar adott elő. Majd dr. *Bárdos* József, az önképzőkörnek vezető tanára hatásos szavak kíséretében tett jelentést a 48-as honvédek pályázatának eredményéről. A pályadíjat *Schwever* Béla VIII. o. t. nyerte el, még *Sziklai* Sándor VIII. o. t. dolgozata dicséretben részesült. *Schwever* Béla nyomban el is mondta lendü-

letes emlékbeszédét, mely után Koch Jakab, a megjelent agg honvédek vezetője átnyújtotta neki a jutalmat. A főgimnáziumi ének- és zenekar Kossuth-nótái kedvelt száma voltak a műsornak. Ábrányi Emilnek »Mi a haza« c. remek, gondolatokban gazdag költeményét Piukovics Péter VIII. o. t. és Muró Imre I. o. t. szavalta nagy hatással. A zenekar népdalai után Melles Béla Zsarányinak »Boka kesergője« c. ábrántját bravuros technikával játszotta el. A zajos tapsnak engedve megszerezte a programszámot a »Parasztbecsület«-nek egy áriájával. Farkas Imre »Vén cigány« c. melodramáját Vass Imre VIII. o. t. szavalta. E két utóbbi számot Bachrach László kísérte zongorán. A Klapka-induló hangjai mellett szétosztott a közönség, melynek nagy része a

Legényegyletbe

vonult, hol már akkorra szintén zsúfolásig megtelt a nagyterem. Mégis tudtak még kis helyet szorítani. Lapunk március 13-iki számában közöltük már az ünnepély műsorát, melyből kiemeljük a »Szerenád a Tisza-ház előtt« c. vonós ötöst, melyet Kiss A. József, Karig Emil és Várnai Ernő tanárok, Kollár Antal és Gruber K. tanítóképző-int. növendékek adtak elő, valamint Karig és Várnai tanárok magyar dalait, melyeket a közönség lelkes tapsal honorált. Az ünnepi beszédet Fehérváry Dezső bölcsészethallgató mondta. Már a múlt vasárnap is egy csapásra meghódította hallgatóságát mindvégig élvezetes előadásával, de a tegnapi estén bőven igazolta a belé helyezett várakozást, mert világos, szerkezetileg kifogástalan, formailag szép beszédével magával ragadta hallgatóságát.

Az ünnepi lakoma.

A nemzeti ünnep méltó befejezése volt a Casinóban tartott ünnepi lakoma.

Esti 8 órakor megtelt teljesen a Casino helyisége. A város polgársága, a társadalom minden rétege, pártpolitikai különbség nélkül megjelent a társas vacsorán.

Az első fogás után általános figyelem között szólásra emelkedett városunk országgyűlési képviselője dr. Rajk Aladár és a nagy nap jelentőségét méltatva összehasonlította a mai viszonyokat a hatvan év előttiakkal.

A zajos éljenzés és tapsal fogadott beszéd után Ambrozovics Lajos, köztisztviselőben álló főispánunk következtetett és egy tartalmilag és formailag remek beszédet mondott.

A beszéd így hangzik:

Mélyen tisztelt Uraim!

Az ember egyik jellemző sajátysága, hogy a legnagyobb dolgok művelésére, a legéletbévágóbb cselekedetek véghezvitelére csak valamely felesigázott, túlfeszített, exaltált lelkiállapotban válik képessé. A normális, átlagos szellemi és lelki állapot egyrészt megóvja az embert a benne rejlő veleszületett gyarlóság túlzásaitól, másrészt alkalmassá teszi arra, hogy ott, a hova sorsa állította, az élettől reá rótt mindennapi feladatait teljesítse.

De a szó igaz értelmében vett nagy cselekedetek, jók és rosszak egyaránt, akkor mennek végbe, mikor valamely érzés, indulat, vágy, vagy szenvedély kilép a maga rendes medréből és a lelki élet összes többi eleme fölé emelkedve, egymaga akar érvényesülni. Mikor az ember természetében lappangó valamely rossz indulat, gonosz szenvedelem, romboló vágy túlfeszül: akkor mennek végbe a nagy bűncselekmények, a rettenetes, velőket rázó gonosztettek. Viszont, mikor az ember lelkébe oltott jó érzések, nemes szenvedélyek, magasztos vágyakozások valamelyike lesz úrrá az ember lelke, szelleme fölött: akkor a gyarlónak nevezett és egyébként valóban gyarló ember felülmúlja önmagát és egyszerre megvilágosodik előttünk a biblia ama mondata, hogy az Isten az embert a maga képére és hasonlatosságára teremtette. Mikor pedig egy nagy érzés egész tömegeket ejt hatalmába, mikor az együvé tartozó embereknek valamely közös forró vágya, fenséges gerjedelme a fanatizmus, a lelkesedés tüzes mámorába csap át: akkor teremnek meg azok a nagy emberek, akik vaskézzel markolnak bele a történelem kerekébe, akkor születnek meg azok a nagy idők, melyek késő nemzedékek lelkét is lánggra gyújtják, akkor mennek végbe azok a nagy események, melyek az emberiséget az örök haladás, a soha meg nem álló fejlődés útján akkora lépéssel viszik előbbre, aminővel a mindennapi békés munka évtizedek vagy évszázadok alatt sem képes előbbre vinni.

Ma hatvan éve, 1848. március tizenötödikén, a magyar nemzet lelkét szállotta meg egy olyan fenséges mámor, mely arasznyi idő alatt a kislelkűeket hőökké, a gyengéket erősekké, a gyermekeket férfiakká, a törékeny asszonyokat hőlelkű martyrokká, a kicsinyeket nagyokká, a nagyokat felistennekké varázsolta. És megtermettek a negyvennyolcas idők tüneményes hősei, Kossuth, Petőfi és a többi nagyok, kik lángoló szavuk, izzó pennájuk, eget ostromló szellemük titáni erejével egyszerre kirántották a magyar történelem szekerét az évszázados zsarnoki elnyomás kátyújából. És megszülettek azok a nagy idők, melyek ma hatvan év után is egész mélységéig felrázzák a nemzeti ideálért epedő magyar ember lelkét; azok a nagy idők, melyeknek emléke a mai korszellem gyermekét is megállítja egy pillanatra anyagiak és külsőségek után való rohanásában; azok a nagy idők melyeknek emléke az arany borjú körül tülekedő, lelke energiáját kicsinyes önző torzsalkodásokba fullasztó modern ember degenerált lelkét is át meg át járja, áhitatba meríti. És végbementek azok a csodálatos események, melyek az évszázadok óta megsibbadt nemzeti energiát újra alkotóképessé tették, melyek a tespedésbe merült magyar nemzetet visszaadták önmagának, melyek tiszteltté, becsültté, csodálttá tették a magyar nevet széles e világon.

Természetes, hogy a lelkesedésnek, a márnak ilyen magasan csapongó lángjai rövid életűek. Miként az ember teste, úgy a lelke sem bírja ki sokáig egyfolytában a túlszigázott munkát. Miként a vihartól felkorbácsolt tenger, mely emeletnyi hullámokat vet, de hullámszásával már nem tesz egyebet, mint egyensúlyra törekszik, úgy az ember lelke, az ember szelleme is az egyensúlyra való törekvés öröktörvényénél fogva, nyugalom után törekszik, hogy a lelkesedés, a rajongás mámorát kipihelve, nyugodtan építhessen, alkothasson azokon az alapokon, melyeket

lelkesedésének mámorában évszázadokra megépített magának. Innen van az, hogy a letűnt nagy időkre ugyanakkor, mikor áldásait élvezzük, vajmi ritkán és akkor is szinte közönyösen gondolunk.

De viszont azután az is jellemző tulajdonsága az ember lelkének, hogy az időfordulók, az évnapok varázslatos hatással vannak reá. A végtelen időnek ezeknél a határköveinél az ember áhitattal megáll és újra meg újra átéli azokat az eseményeket, melyeket e határkövek jeleznek.

Ma történelmünk egyik legnagyobb évfordulóján állunk, mely annál mélyebb hatást gyakorol lelkünkre, mert ma az időnek egy kerekded darabja zárul le a március 15-iki események fölött: hat évtized! Ma még mélyebben érezzük át az akkori idők nagyszerűségét, még mélyebben szállunk magunkba, még behatóbban vizsgáljuk, hogy méltók vagyunk-e a nagy ősök emlékéhez; hogy híven megőriztük-e a nagy örökséget, mit ők reánk hagytak; hogy érdemes munkát folytattunk-e azokon az alapokon, melyeknek megépítéseért ők dolgoztak és vértettek.

Ha a negyvennyolcas idők uralkodó eszméit, mozgató erőit, küzdelmeit összehasonlítjuk a mai időkkel, igen sok rokonvonást találunk. A magyar nemzet szabadságáért folyt a küzdelem és utóbb a hősök vére, akkor; a nemzet teljes felszabadulásáért, önállóságáért foly a békés küzdelem ma is. Akkor is az évszázadokon át elnyomott milliók döngettek és nyertek is bebocsátást az alkotmány ércapuján; ma is a nép-jogok kiterjesztéseért foly a küzdelem. Régi ellenségeink is megvannak még. Legrégibb galád ellenségünk, Ausztria, ez az államilag szervezett, de az államalkotás minden logikája, a történelmi fejlődés minden természetessége nélkül, tisztán önző egyéni célokból összetakolt, széthullóban lévő valami, most is hűségesen ott áll a maga elevenen feloszlásnak induló kadáverével nemzeti jogaink érvényesítésének útjában. A nemzeti-ségek, ezek a keblünkön melengtetett kigyók, ma is hűségesen ott állnak mindenütt, ahol a magyar nemzeti aspirációknak ártani lehet. A jog, az igazság, a nemzet szabadságának szent eszméje vezérli ma is, épp úgy mint negyvennyolcban, azoknak a lelkes küzdőknek táborát, kik a nemzeti eszme diadaláért folytatják el nem lankadó harcukat.

Nemzeti eszme! Erre a szóra nyilallik át lelkünkön egy különbség, mely a negyvennyolcas időköt a maiaktól elválasztja. Akkor, negyvennyolcban, minden a nemzeti eszme jegyében, minden a honszerelmen gyűjtő szózatára történt. Ma a népjogok kiterjesztésére irányuló küzdelemnek egy része, fájdalom, olyan eszme jegyében történik, mely tulajdonképpen nem is eszme, s melyről még se lehet mondani, hogy voltaképpen micsoda: a nemzetköziség. Épp úgy nincs ember, aki ezt a torz-fogalmat meg tudná magyarázni, mint a hogy nincs ember, akinek a hazaszeretet, a nemzeti érzés mibenlétét magyarázni kellene. A legrútább önzés megtestesülése, ez talán a legmegközelítőbb meghatározás. Ahol a kenyér, ahol a csengő arany, ott a haza.

Etől a rút torz-eszmétől óvakodjunk, tisztelt Uraim és iparkodjunk megóvni mindenkiket. Sokkal kisebb az ember lelkének befogadó képessége, semhogy az egész világot magához ölelhetné. Nagyon meg lehetünk elégedve, ha azt, ami a mienk, kellőképpen szeretni tudjuk. Amint idegen embertársainkat tisztelhetjük, szerethetjük, becsülhetjük, de

PURIM ESTÉLY.

Kedden, március hó 17-én, a „NEMZETI SZÁLLODA” kávéházából átalakított összes éttermeiben

Dankó Lajos első bajai zenekarának közreműködésével

NAGY PURIM-ESTÉLYT

rendezek, melyre a nagyérdemű közönséget tisztelettel meghívom.

Álarcosok! Felkéretnek a tisztelt álarcosok minél nagyobb számban való megjelenésükkel szerencsétetni, mert a legszebb női álarcos és a legérdekesebb férfi álarcos egy-egy arany jutalomban fog részesülni.

Esti 11 órakor egyenkinti ingyen kisorsolása 20 üveg pezsgőnek!! — Halpaprikás! — Kitűnő ételek és italok. — Halpaprikás!

A nagyérdemű község pártfogását mély tisztelettel kéri DEUTSCH MÁTYÁS, szállodás.

úgy sohasem érzünk, mert a természet örök törvényeinél fogva nem érezhetünk irántuk, ahogy a legközelebb állóink iránt érzünk: úgy az idegen nemzeteket is tisztelhetjük, csodálhatjuk, tanulhatunk tőlük, de úgy érezni *érteük*, úgy érezni *velük*, soha se fogunk, ahogyan érzünk az iránt a rög iránt, mely nekünk életet adott, ahogy érzünk azokkal az embertársainkkal, kik velünk egy ég alatt pillantották meg a napvilágot. Egyedül a nemzeti eszme lelkesít, a nemzeti eszme éltet, a nemzeti eszme, a hazaszeretet tesz nagygyá, tesz képessé csodával határos cselekedetek véghezvitelére. A nemzeti eszme az, mely összetart, a nemzeti eszme a haladás, a fejlődés, az élet. Ha kevesen vagyunk is magyarok, ameddig a nemzeti eszme jegyében összetartunk, mienk a diadal. Ha kevesen vagyunk is, de együtt érzünk és együtt cselekszünk, akkor győzedelmeskedni fogunk belső és külső ellenségeinken, akkor nem fog lelkünkön a nemzetköziség metelye.

A nemzeti eszme oltárán gyúlnak ki ma az örömtűzek széles e hazában. Palotákban és kunyhókban, nagy városokban és kicsi falvakban a hazaszeretet tartja ma nagy ünnepét.

A nagy nemzettestnek egy kicsiny, de lelkesedni, rajongani, s ha kell, cselekedni tudó része: a mi városunk is kiveszi a maga részét a nagy ünnepből. Baja város közönségének az a nagyszerű összetartása, mely a mult esztendő március Idusán megnyilatkozott, nem lazult meg ez idén sem. Eljött ide ma is a város minden polgára, aki magyarul gondolkozik, és magyarul érez, hogy hétköznapi munkáját, mindennapi gondjait elhagyva, lelkesedjék, emlékezzék, és erőt gyűjtsön a jövő küzdelmeire.

Lelkemből kívánom, hogy a nemzeti eszme összetartó erejének ez a fényes bizonyossága példa gyanánt világítson széles e hazában!

Emelem poharamat Baja város hazafias, lelkes közönségére, mint a nemzeti eszme egyik előharcosára!

Frenetikus taps és az éljenzés alig akart a szónoki hévvel előadott beszéd után elülni.

Majd *Párkányi* Norbert köszöntötte fel *Ambrozovics* Lajos főispánt az alábbi szavakban:

Március Idusa a magyar nemzet keresztelőnapja. Megkeresztelte azt a magyarok Istene az élet tűzével. Ma gyulladt ki az a tűz, mely úgy világít nekünk világtörténelmi nagy küzdelmeinkben s a nagy idők homályba vesző távlataiban, mint ahogy a zsidóknak világított a pusztá éjjében és rémei közt a tűzoszlop. Ez a tűz világít, melegít és gyújt; de nem perzsel, nem éget semmit. Teremtő és élesztő ereje kifogyhatatlan: titáni erő és vértanui hősiesség, nemzeti élet és kulturális haladás állnak e tűz oltára körül, s benne megtisztulva, megszentelődve mennek a küzdelembe, szenvedésbe, hogy a dicsőségnek koszorúját szerezzék meg a magyar nemzet számára.

Március Idusán a nemzet lelke ujjászületett. Életet öntött a magyarságba: szenvedélyes, diadalt szomjazó, meleg életet! Nem szavakat, hangzatos ígétet, fényes elméleteket, hanem erős öntudatot, a nemzeti karakter küzdeni és győzni tudó érzését, az ideált valósággá alakító hatalmát. Mélyen Tisztelt Közönség, óriási hatalom nyilatkozik meg a magyarság márciusi ujjászületésében, mely himnuszba foglalja a magyar nemzet életrealóságának apológiáját: hogy a magyarnak lenni, élni, küzdeni, nem csupán szabad, de isteni végzés szerint szükséges, és élete, küzdelme, áldozata legyen bár bűnhődés a multért és kiengesztelés, de jövőd dicsőségének is záloga és alapja. Ez a belátás kell, hogy lelkesedéssé, ez a vágy dallá legyen ma lelkünkben, mert higyjék meg, oly tavasznyílás, mint a 48-as ébredés, oly diadalmas, szenvedélyes öröm, mint a magyar március öröme, oly életittasság, mint a magyar szabadság és függetlenség öntudata, oly dalok, mint a Talpra magyar éneke, sehol másutt a világon nem hangzanak.

Azonban Mélyen Tisztelt Közönség, a mi márciusi örömünk még nem a megnyugvás biztonságos élvezete. Ez a nap ne legyen

pusztán csak az ünneplésé, ez az összejövétel pihenő és hűselés a nemzeti dicsőség árnyékában. Az a rém, mely kegyetlen és szívtelen játékával századokon át ijesztett, s gőgjével annyiszor idézte fel a nemzeti önértet véres harcait, az még ma se hánytja el ellentünk nevelt sas-körmeit. Hanem ha öröm- és ünnepnap, hát legyen, de egyuttal keresztelőnap is, melyen újra megtöltjük lelkünket erővel és öntudattal. Legyen minden március a nemzeti szellemnek ujjászületése lelkünkben! Szükséges, hogy a nemzeti lélek új fényvel világítson, új tűzzel melegítsen és gyűjtsön, egységesítő erőt neveljen bennünk, csökkentse a széjjelhúzó meghasonlást, az ütköző érdekeket és küzködő irányokat közelebb hozza egymáshoz a nemzeti szellem által, hogy a haza függetlenségének és szabadságának szolgálatában intenzívebb legyen bennünk a készség és akaraterő, hogy a közös munkában testvérek legyünk! »Minden honfi legyen ember és magyar!« »A magyarnak karaktere pedig az — mondja Csokonay — hogy karaktere legyen.« Ez a magyar karakter óvja meg a magyar szellemet az őszi hervadástól! Sokszor hasonlított már hazánk az őszi vágáshoz, ahol ledöntött törzsek, összetaposott pázsit, összetördelt esemeték hirdették a pusztulást. Nem kellett félni! Azokban a törzsekben, azokban a szivekben megvolt az erő, a képesség, hogy a nemzeti élet gyökereiből új sarjak fakadjanak, ahol vágás volt, virágzó erdő legyen ismét, ahol rom, ott a nemzeti kultúra temploma!

Én Baja város hazafias polgárait nem féltetem attól, hogy lelkükben ez az erős, független szellem és érzés valaha megcsökken, vagy helytelen irányba téved. Kezesség erre ez a mai összejövétel is, midőn félretéve minden animozitást, minden társadalmi és politikai különbséget, melyek a mindennapi élet összhangját zavarják; megtaláltuk az érintkező pontot, az összekötő kapcsot a nemzeti együttérzésben. Adja az Isten, hogy ez az együttérzés teljes egyesülésbe, összetartozásba menjen át! És én, aki ideális lelket a biztató remény szent víziójában szívesen ringatom, hogy amiképpen hazánkra, akképen Baja városára is szebb és boldogabb jövőd néz, szerencsésnek mondom e várost, mely főispánjában, mélt. dr. *Ambrozovics* Lajosban olyan vezetőt kapott, akit családi hagyomány, a kormány bizalma és saját egyénisége, ragyogó tehetsége és munkaprogramja arra utal, hogy neve e város történetében a megindult fejlődésnek iniciáléja legyen. Szerencsésnek mondom e várost, mert ha van kéz, mely hivatott vezet; szív, mely átérzi az élet szükségleteit; lélek, amely inspirál és lendületet tud adni az eszmének; munkakedv, mely tenni, áldozni kész a társadalmi élet produktív kifejlődése érdekében: akkor ez a mi városunk villanygyár nélkül is villanytelep lesz, melyből a lelkesülés árama indul meg, s nyomában gazdag, virágzó élet! Ezzel a szent meggyőződéssel és várakozással emelem poharamat mélt. Főispánunk egészségére, és kívánom, hogy a Mindenható bocsásson fényt és áldást Óméltóságára; fényt az elméjére, fényt a szívébe, áldást életére, hogy nehéz és felelőséggel teljes munkájának megáldott eredményét sokáig élvezze e városban s városunk minden polgára őt boldognak lássa s szeretetben, hódolatban igen sokszor üdvözölhesse!

Dr. *Fehér* Lőrinc következett ezután és dr. *Rajk* Aladár országgyűlési képviselőre emelte poharát. Rövid, lendületes szavakban köszöntötte a képviselőt, méltatva annak érdemeit.

Végül *Buday* István köszöntötte a vendegenként jelenlevő agg honvédeket. A fordulat, talpra esett, szép beszéd általános tetszést aratott.

Az ünnepi lakomán ezután a fesztelen jókedv lett urrá és az ünnepi közönség még a késő éjjeli órákban is együtt volt.

Telefon tudósítások.

Budapest, 1908. márc. 16.

Kossuth beszéde Cegléden.

Cegléden, *Kossuth* Ferenc kereskedelmi miniszter választó kerületében nagy ünnepséggel ülték meg március idusát. Az ünnepségen megjelent *Kossuth* Ferenc és kíséretében *Szterényi* államtitkár, *Holló* Lajos, *Visontai* Soma és több képviselő.

Az ünnepi banketten *Kossuth* nagyfontosságú politikai kijelentéseket tett. A függetlenpárt — úgy mond — amelynek szemére lobbantják, hogy feladta elveit, nem ad semmit sem fel, hanem fokozatosan valósítja meg. **Az önálló vámterület 1917-re, a nemzeti bank pedig 1910-re okvetlen meglesz.** A koalíció többi pártja nem fog ennek akadályt gördíteni. Erre kézzel fogható biztosíték van.

A kormány meg fogja rövid idő alatt valószínűsíteni az általános választói jogot. A házszabály-revizióra okvetlenül szükség van és inkább csinálja meg azt ez a kormány a haza erősítésére, mint esetleg egy másik a magyarság gyöngítésére.

Beteg a király.

Már szombaton megírták a lapok, hogy a király beteg. Akkor a hirt Bécsből megcafolták. A király azonban tényleg erős náthában szenved, úgy, hogy nem szabad elhagynia a lakosztályát. A király a mult héten több kirándulást tett és akkor hült meg. Aggodalomra nincsen ok.

NAPIHIREK.

Kocián bajai hangversenye. *Kocián*, a nagyhirű hegedűművész e hó 18-án Bajára érkezik, és *Veszelsky* zongoraművészszel a Nemzeti Szállóban hangversenyt rendez. Az érdekesnek ígérkező hangverseny műsora a következő:

I. rész. 1. *Wieniawski*: 2. Koncert, D-moll, 22. mű, a) Allegro moderato. b) Románca c) Finale alla Zingara. *Kocián*.

2. a) Schüt: A Mignone (Papillons d'amour) b) Schubert *Fischhof*: Balettzene a »Rosamunde«-ból. c) *Chaminade* »Arabesque«. d) *Veszelsky*: Phonola Etude. *Veszelsky*.

3. a) *Kocián*: Hymne au Printemps, 18. mű, 1. szám. b) *Schumann* Träumerei. c) *Bazzini*: »La ronde des Lutins«. *Kocián*.

II. rész. 4. a) *Ries*: »Adagio aus der Suite« op. 84. b) *Lotto*: »La Fileuse«. *Kocián*.

5. a) *Grünfeld*: Romance (Fis dur) b) *Frml* Valse de Concert. *Veszelsky*.

6 *Paganini*: »I palpiti« *Kocián*.

A hangversenyt *Kollár* Ágoston rendezti; jegyek ugyanott kaphatók.

Kisdedővő-ünnepély. A bajai kath. Négyelet kisdedővő intézete e hó 19-én d. u. 1/4 órakor a kath. Legényegyletben ünnepélyt rendez az egyesület új elnöke: dr. *Koller* Imréné tiszteletére. A kis növendékek betanításán *Müller* Matild a kisdedővő jeles óvónője buzgólkodik. Belépő-díj 20 fillér lesz.

Nem mesterséges, hanem természetes s így vegyileg legtisztább, kiadóbb folyékony szén-savat szállítanak kartellen kívül a Muschong-Buziásfürdői szénsavművek bármely mennyiségben.

Gyarmati-féle szagtalan csukamájolajat szívesen veszik felnőttek és gyermekek. Egy üveg ára 1 kor. 60 fillér. Kapható *Gyarmati* Emil gyógyszer-tárában Baja, Főtér.

ELSŐ BAJAI ÉPÍTÉSIANYAG-GYÁR ÖZV. SPITZER SIMONNÉ ÉS TÁRSA

≡ ajánlja az építő közönségnek ≡

GYÁRTMÁNYAIT ÉS ÁRUIT

u. m.: fával égetett és körkemencei
TÉGLA, CSERÉP, MÉSZ, CEMENT
MŰKŐ CEMENTLAP, DUNA-HO-
MOK, KAVICS stb legjutányosabban

Az elavult rendszerű mosás
még csak a haladó kortól elmaradt háziasszonyokra s olyanokra tartozik, akiknek pazarolni való idejük és sok kidobandó pénzük van.

Ezen új rendszerű mosás
azonban azon tisztelt háziasszonyokra tartozik, akiknek az újkor haladásait illetőleg egészséges ítélőképességük és nyílt pillantásuk van.

Mert a John féle „telített gőzű” mosógép (magyar német és osztr. szab.) idő munka és költségben közel 75% megtakarítást biztosít szavatosság mellett. Kisérletre is szállítandó.

Kapható: Kapots Nándornál Baján.
Több mosógép napi használatra kiadó.

Nagy Purim és ingyen tombola-estély az „Otthon” vendéglőben.

Halló! Hallotta az érdekes hirt? Halló!

AZ OTTHON VENDÉGLŐ

Purim-estélye szenzációs lesz.

Minden vendég egy ingyen tombola-jegyet kap, amelyekkel gyönyörű tárgyakat lehet nyerni. (Megtékinthetők Farkas M. üvegkereskedésében.)

A legérdekesebb maszk kitudntetésben részesül.

Pompás halpaprikás. Remek borok. Kiváló ételek.

Hát persze, hogy a KLEIN »OTTHON« vendéglőjébe megyünk. Ott nem unatkozunk. Jó zenét hallunk.

Hirdetések

felvételnek — a kiadóhivatalban.

MUSCHONG-BUZIÁSFÜRDŐI SZÉNSAV-MŰVEK

ujjonnan berendezve kartelen kívül szállítanak azonnal bármily mennyiségű természetes vegyileg legtisztább folyékony

≡ SZÉNSAVAT ≡

a világhírű buziásfürdői szénsavforrásokból szódavizgyártáshoz, vendéglősöknek és egyéb iparcélokra össze nem tévesztendő mesterségesen előállított, kevésbé kiadós szénsavval

Megbízható, szigoruan lelkiismeretes kiszolgálás!

buziásfürdői ásvány- és gyógyvizek

$\frac{1}{2}$ és $\frac{1}{4}$ literes üvegekben.

Szív-, vese- és hólyagbántalmaknál utol nem ért gyógyhatás.

Elsőrendű asztali víz!

Felvilágosítással készségesen szolgál:

Muschong-buziásfürdői szénsavművek és ásványvizek szétküldési telepe: BUZIÁSFÜRDŐN.

Sürgőnyezim: Muschong-Buziásfürdő. — Interurban telefon 18. sz.

Ugyes helyi képviselők kerestetnek.

Ujdonság!!!

Még eddig nem létező „Patent Höbart Jahm“-féle

kéménytoldó-

készülékét sikerült **Baja** és **környéke** részére az egyedüli árusítást megnyerni. Jelen készülék felülmulja az eddig forgalomban lévő összes hasonló készülékeket.

Megtékinthetők:

GOLDNER N. EDE

jégszekrény gyártónál
B A J A.